

Warszawa, 16/04/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-577426-XX-07/RB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga na brak możliwości zaskarżenia orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczącego wydania skierowania na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS. Kwestionowany stan prawny znajduje również potwierdzenie w wypowiedziach Departamentu Prewencji i Rehabilitacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W świetle art. 69 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), skierowanie na rehabilitację leczniczą ubezpieczonego stanowi jedną z form działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie prewencji rentowej. Celem prowadzenia rehabilitacji leczniczej jest przywrócenie zdolności do pracy i ograniczenie w ten sposób sytuacji społecznie niepożądaney, związanej z przejściowym korzystaniem z rent z tytułu niezdolności do pracy w przypadkach ubezpieczonych, którzy rokują że po rehabilitacji będą zdolni do pracy. Przepisy ustaw z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz aktów wykonawczych określają w jakich sytuacjach przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej od orzeczenia lekarza orzecznika. Nie wymieniono jednak wśród nich rehabilitacji leczniczej.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kierowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na rehabilitację leczniczą oraz udzielania zamówień na usługi rehabilitacyjne (Dz. U. z 2001 r., Nr 131, poz. 1457), lekarz orzecznik Zakładu orzeka o potrzebie rehabilitacji leczniczej ubezpieczonego oraz rencisty, któremu lekarz prowadzący leczenie sporządził wniosek o rehabilitację leczniczą a o wyniku rozpatrzenia wniosku właściwa jednostka organizacyjna organu ubezpieczeniowego jedynie zawiadamia na piśmie ubezpieczonego oraz rencistę. Wobec powyższego, rozstrzygnięcie w kwestii rehabilitacji leczniczej nie wymaga wydania decyzji przez organ ubezpieczeniowy. Stąd też sprawy związane ze

skierowaniem na rehabilitację leczniczą w ramach działań prewencji nie tylko nie podlegają zaskarżeniu, ale także kontroli sądowej.

Zważywszy na powyższe oraz biorąc pod uwagę fakt, że orzeczenie lekarza orzecznika wydane tak w sprawach rentowych, jak i w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia chorobowego (świadczenie rehabilitacyjne) może zostać zaskarżone do komisji lekarskiej, a następnie podlega pośrednio kontroli sądowej poprzez zaskarżalność do sądu decyzji organu ubezpieczeniowego, brak możliwości zaskarżenia orzeczenia lekarza orzecznika w sprawie rehabilitacji leczniczej może budzić uzasadnione wątpliwości i zastrzeżenia prawne.

Dlatego też, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia inicjatywy prawodawczej w celu zmiany prawa w ten sposób, by lekarz orzecznik ZUS nie był jedyną i ostateczną instancją w sprawach o rehabilitację leczniczą. Taka zmiana nie tylko wpisze się w realizację zasady demokratycznego państwa prawnego, ale także będzie zgodna z systemowymi założeniami ubezpieczenia rentowego w Polsce, których celem jest ograniczenie sytuacji polegającej na czasowym korzystaniu z rent z tytułu niezdolności do pracy przez osoby, w przypadku których rehabilitacja może przynieść pozytywne efekty.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich